

Exekuce a insolvenční řízení

Exekuce nemůže být provedena podle § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona poté, kdy bylo zahájeno insolvenční řízení (anebo podle § 267 odst. 1 insolvenčního zákona prohlášením konkursu). V takovém případě je exekutor povinen do majetkové podstaty vydat insolvenčnímu správci podle § 206 insolvenčního zákona všechny věci a práva, které exekutor zajistil. Svou pohledávku na nákladech exekuce pak exekutor přihlásí jako věřitel do insolvenčního řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 3845/2011, ze dne 24.1.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné Č. s., a.s., se sídlem v P., proti povinným 1) M. V., 2) B. V., a 3) M. V., za účasti soudního exekutora JUDr. Z. Z., Exekutorský úřad P.-město, se sídlem v P., pro 713.501,87 Kč s příslušenstvím, vedené u soudního exekutora pod sp. zn. 108 EX 00093/07, o dovolání soudního exekutora proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 22. srpna 2011, č. j. 12 Co 405/2011-45, tak, že dovolání se odmítá.

Z odůvodnění:

Soudní exekutor JUDr. Z.Z., Exekutorský úřad P.-město, usnesením ze dne 31. 5. 2011, č. j. 108 EX 00093/07-41, rozhodl, že „z dosud nerozděleného exekučního výtěžku ve výši 12.971,- Kč se odpočítá pohledávka na nákladech exekuce soudního exekutora JUDr. Z.Z., P., ve výši 2.340,- Kč, k hotovému zaplacení (výrok I.)“ a že „exekuční výtěžek ve výši 10.631,- Kč se vydává insolvenčnímu správci Mgr. M. E., P., ve prospěch majetkové podstaty dlužníka M. V., u kterého byl zjištěn úpadek usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2011, č. j. KSPL 29 INS 1189/20011-A-7“. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že byl usnesením Okresního soudu v Tachově ze dne 4. 12. 2006, č. j. 11 Nc 3989/2006-7, pravomocným dnem 21. 4. 2007, jímž byla nařízena exekuce k vydobytí pohledávky oprávněného ve výši 713.501,87 Kč s příslušenstvím, pro náklady předcházejícího řízení ve výši 28.540,- Kč a pro náklady exekuce, pověřen provedením této exekuce, že usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2011, č. j. KSPL 29 INS 1189/2011-A-7, byl zjištěn úpadek třetího povinného, přičemž insolvenčním správcem byl ustanoven Mgr. M. E., a že před tím, než nastaly insolvenční účinky (dne 26. 1. 2011), vymohl exekucí prováděnou srážkami z platu třetího povinného v období od 22. 11. 2010 do 20. 1. 2011 částku 12.971,- Kč. Protože podle zákona č. [182/2006](#) Sb., insolvenčního zákona, není možno od prohlášení insolvence exekuci provést, rozhodl pověřený soudní exekutor podle § 46 odst. 6 zákona č. [120/2001](#) Sb., exekučního řádu, tak, že výtěžek získaný v průběhu exekuce ve výši 10.631,- Kč - po odpočtu nákladů exekuce, které včetně DPH činí 2.340,- Kč - bude po právní moci tohoto usnesení vydán insolvenčnímu správci.

K odvolání insolvenčního správce Krajský soud v Plzni shora označeným usnesením změnil usnesení soudního exekutora JUDr. Z. Z. tak, že „exekuční výtěžek ve výši 12.971,- Kč se vydává insolvenčnímu správci Mgr. M. E., P., ve prospěch majetkové podstaty dlužníka M. V., u kterého byl zjištěn úpadek usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2011, č. j. KSPL 29 INS 1189/2011-A-7“. Odvolací soud z označeného insolvenčního spisu zjistil, že soudní exekutor JUDr. Z. Z. „nepřihlásil svůj nárok na náklady exekuce“ do insolvenčního řízení. Přisvědčil názoru insolvenčního správce, že soudní exekutor nebyl podle § 140 odst. 3 insolvenčního zákona oprávněn po 26. 1. 2011 provádět žádné úkony k provedení exekuce a že byl povinen celou vymoženou částku vydat insolvenčnímu správci ve prospěch majetkové podstaty třetího povinného. Napadeným usnesením

tak soudní exekutor podle krajského soudu porušil ustanovení § 109 odst. 1 písm. a) a ustanovení § 140 odst. 3 písm. a) insolvenčního zákona, když po prohlášení úpadku rozhodl o tom, že si ponechá v hotovosti z vymožené částky 2.340,- Kč.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal soudní exekutor dovolání, neboť má za to, že toto rozhodnutí je v rozporu s § 46 odst. 6 zákona č. [120/2001](#) Sb., které stanoví, že je-li exekuční řízení podle zvláštního právního předpisu přerušeno, nebo zvláštní předpis stanoví, že exekuci nelze provést, exekutor nečiní žádné kroky směřující k provedení exekuce, pokud zákon nestanoví jinak. Insolvenčnímu správci exekutor vydá výtěžek exekuce bezodkladně po právní moci usnesení, kterým rozhodne po odpočtu nákladů exekuce o vydání výtěžku insolvenčnímu správci. Dovolání proto považuje za přípustné pro vyřešení otázky zásadního právního významu, kterou dovolací soud dosud neřešil a která je různými senáty Krajského soudu v Plzni řešena rozdílně (odlišně rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 27. 5. 2011, sp. zn. 18 Co 283/2011). Dovolatel namítá, že exekuční řád je právní normou speciální a že soudní exekutor má v souladu s § 46 odst. 6 tohoto zákona právo na odečtení nákladů exekuce. Dále poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. 25 Cdo 4802/2008, v jehož odůvodnění se uvádí, že plněním povinného před zahájením insolvence k rukám soudního exekutora - za předpokladu právní moci usnesení o nařízení exekuce - zaniká pohledávka oprávněného v rozsahu takto poskytnutého plnění. Z toho dovozuje, že soudní exekutor je povinen, po odečtení svých prokázaných nákladů, vyplatit oprávněnému částku obdrženou před zahájením insolvence od povinného, a takto vymožené plnění nevyplácet insolvenčnímu správci. Navrhl, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu zrušil.

Dovolací soud vzhledem k článku II., bodu 12. části první zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, a s ohledem na to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 22. srpna 2011, o dovolání rozhodl podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. července 2009 a neshledal je přípustným.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle § 237 odst. 1 o. s. ř. dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, a) jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé, b) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil, c) jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam [odstavec 1 písm. c)] zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží.

Podle § 238 odst. 1 o. s. ř. dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto a) o žalobě na obnovu řízení, b) o zamítnutí návrhu na změnu rozhodnutí (§ 235h odst. 1 věta druhá). Ustanovení § 237 platí obdobně (odstavec 2).

Podle § 238a odst. 1 o. s. ř. dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto a) v insolvenčním řízení, b) o žalobě pro zmatečnost, c) ve věci zastavení výkonu rozhodnutí, nejde-li o řízení o výkon

rozhodnutí k navrácení dítěte ve věcech mezinárodních únosů dětí podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, nebo podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství, d) ve věci udělení příklepu ve výkonu rozhodnutí, e) o rozvrhu rozdělované podstaty ve výkonu rozhodnutí, f) o povinnostech vydražitele uvedeného v § 336m odst. 2 (§ 336n) a v § 338za odst. 2. Ustanovení § 237 odst. 1 a 3 platí obdobně (odstavec 2 tohoto ustanovení).

Podle § 239 odst. 1 o. s. ř. jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 3), je dovolání přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo a) rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a řízení zastaveno, popřípadě věc byla postoupena orgánu, do jehož pravomoci náleží, b) v průběhu odvolacího řízení rozhodnuto o tom, kdo je procesním nástupcem účastníka, o zastavení řízení podle § 107 odst. 5, o vstupu do řízení na místo dosavadního účastníka (§ 107a), o přistoupení dalšího účastníka (§ 92 odst. 1) a o záměně účastníka (§ 92 odst. 2).

Podle § 239 odst. 2 o. s. ř. dovolání je rovněž přípustné proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo a) potvrzeno usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení podle § 104 odst. 1, b) potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, jímž bylo rozhodnuto o tom, kdo je procesním nástupcem účastníka, o zastavení řízení podle § 107 odst. 5, o vstupu do řízení na místo dosavadního účastníka (§ 107a), o přistoupení dalšího účastníka (§ 92 odst. 1) a o záměně účastníka (§ 92 odst. 2).

Podle § 239 odst. 3 o. s. ř. dovolání je též přípustné proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí návrhu (žaloby); to neplatí, jestliže byl odmítnut návrh na předběžné opatření (§ 75a a 75b) nebo návrh na zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví (§ 78d). Ustanovení § 237 odst. 1 a 3 platí obdobně.

Ustanovení § 238a odst. 1 písm. d) a e) o. s. ř. se přitom uplatní jen v řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí, nemovitostí a prodejem podniku (k tomu srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád II. § 201 až 376. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 1898, bod 5) a analogicky v exekučním řízení, je-li exekuce na základě vydaného exekučního příkazu exekutorem prováděna prodejem movitých věcí, nemovitostí a prodejem podniku.

Podle § 109 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), se zahájením insolvenčního řízení dle písmene a) spojuje ten účinek, že pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty nemohou být uplatněny žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou, a podle písmene c) tohoto ustanovení platí, že výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit, nelze jej však provést.

Exekuce tedy nemůže být provedena podle § 109 odst. 1 písm. c) citovaného zákona poté, kdy bylo zahájeno insolvenční řízení (anebo podle § 267 odst. 1 téhož zákona prohlášením konkursu). V takovém případě je exekutor povinen do majetkové podstaty vydat insolvenčnímu správci podle § 206 tohoto zákona všechny věci a práva, které exekutor zajistil. Svou pohledávku na nákladech exekuce pak exekutor přihlásí jako věřitel do insolvenčního řízení.

Pokud exekutor majetek povinného již v exekuci zpeněžil (v dražbě) a má výtěžek na svém účtu a dosud jej nepředal oprávněnému, přiznává mu § 46 odst. 6 exekučního řádu právo zajistit z výtěžku náklady exekuce odpovídající rozsahu zpeněženého majetku. V takovém případě exekutor vydá usnesení, ve výroku kterého rozhodne, že insolvenčnímu správci se vydává výtěžek ve stanovené výši, neboť náklady exekuce činí stanovenou výši. V odůvodnění usnesení uvede exekutor výši dosaženého výtěžku ze všech způsobů exekuce a výpočet nákladů exekuce podle vyhlášky č. [330/2001](#) Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění

pozdějších předpisů. Usnesení se doručí oprávněnému, povinnému a insolvenčnímu správci, neboť se týká práv k majetkové podstatě. Proti usnesení je přípustné odvolání. Toto usnesení má vzhledem k zástavním právům, věcným břemenům a nájemním právům váznoucím na nemovitosti, která byla prodána v exekuci, účinky rozvrhového usnesení podle § 337h odst. 1 až 3 o. s. ř. [k tomu srov. Kasíková, M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 2. vydání, Praha : C. H. Beck, 2010, s. 195-200].

V posuzované věci bylo zjištěno, že v daném případě prováděl soudní exekutor exekuci proti třetímu povinnému srážkami z jeho mzdy, že usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 2011, č. j. KSPL 29 INS 1189/2011-A-7, byl zjištěn úpadek třetího povinného, že před tím, než nastaly insolvenční účinky (dne 26. 1. 2011), vymohl soudní exekutor třemi srážkami ze mzdy třetího povinného (v období od 22. 11. 2010 do 20. 1. 2011) částku 12.971,- Kč a že soudní exekutor jako věřitel nepřihlásil svoji pohledávku na nákladech exekuce do insolvenčního řízení.

Jestliže tedy pověřený soudní exekutor neprováděl exekuci proti třetímu povinnému prodejem movitých věcí, nemovitostí nebo prodejem podniku a majetek tohoto povinného nezpeněžil v dražbě, nýbrž exekuci prováděl až do zjištění úpadku povinného srážkami z jeho mzdy, pak je zřejmé, že aplikace § 46 odst. 6 exekučního řádu nepřicházela v daném případě v úvahu. Neuplatní se tudíž (analogicky) ani závěry uvedené v usnesení Krajského soudu v Praze uveřejněném pod číslem 86/2005 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, v němž byl přijat závěr, že byl-li prohlášen konkurs na majetek povinného poté, co v řízení o výkon rozhodnutí byla jeho nemovitost pravomocným usnesením o přiklepu prodána, soud po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem usnesením rozhodne o uspokojení pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti s prováděním dražby, nové dražby nebo další dražby a o vydání zbytku rozdělované podstaty správci konkursní podstaty; toto usnesení má účinky rozvrhového usnesení (§ 337h o. s. ř.).

Poukaz dovolatele na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 4802/2008, uveřejněný pod číslem 69/2001 (s právní větou: „Plněním povinného k rukám exekutora uskutečněným v době po vydání exekučního příkazu a před prohlášením konkursu na majetek povinného dluh povinného vůči oprávněnému zaniká za současného předpokladu, že usnesení o nařízení exekuce nabylo právní moci.“), je nepřijatelný, neboť v něm byla řešena věc skutkově i právně odlišná.

Z uvedeného vyplývá, že dovolání soudního exekutora proti rozhodnutí odvolacího soudu není podle § 238a odst. 1 písm. e) o. s. ř. přípustné. Podle ustanovení § 238 a § 239 o. s. ř. pak není dovolání přípustné proto, že usnesení odvolacího soudu, jímž změnil usnesení soudního exekutora, v jejich taxativních výčtech není uvedeno. Přípustnost dovolání nelze dovodit ani z ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř., neboť uvedené usnesení není rozhodnutím ve věci samé (k pojmu „věc sama“ srov. např. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 61/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Nejvyšší soud ČR proto dovolání soudního exekutora podle § 243b odst. 5 věty první a § 218 písm. c) o. s. ř. odmítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Domácí násilí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nahlížení do spisu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náklady exekuce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní samospráva](#)
- [Zákonný soudce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přebírání důkazů z trestního řízení před správními soudy](#)
- [Tarifní hodnota](#)
- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)